

Veiledning til stykke nr. 4:

«Speilet»

Kortfattet veiledning:

1. Stykket foreligger i bare én visningsmåte.
2. Notearket settes opp **med kortsiden ned** slik at det illustrerte klaviaturet vises øverst på arket. Leseretningen er ovenfra og ned.
3. Melodilinjene til høyre- og venstre hånden forløper helt **speilvendt** av hverandre.
4. Eleven skal først spille en eller to ganger gjennom høyrehånds-stemmen og så en eller to ganger gjennom venstrehånds-stemmen (venstrehendte i omvendt rekkefølge). Når eleven begynner å spille stykket med begge hender skal læreren peke på de tilsvarende notene i de to melodilinjene ved hjelp av **to blyanter**.
5. Stykket er uten sangtekst. Det burde derfor innføres rytme-ord som erstatning.
 - Eksempler: "gå" (fjerdedelsnote), "hvile" (halvnote) og "hvile lenge" (helnote) eller "fort" (fjerdedelsnote), "sakte" (halvnote) og "kjempe sakte" (helnote).
 - Rytmetelling med tall anbefales ikke fordi elevene blander gjerne rytme-tall og fingersettings-tall.
6. Beskjeder som hjelper eleven med å koordinere høyre og venstre hånden:
 - "[Nå beveger melodiene seg] innover." <--> "[Nå beveger melodiene seg] utover."
 - "[Nå kommer] de innerste / ytterste / midterste tangentene [i begge hender]."

Detaljert veiledning:

(Med forklaringer, undervisningsidéer og bakgrunnsinformasjon)

Funksjoner

- Det følger ingen lærerstemme med på stykket derfor er -knappen og -knappen skjult.
- Fra nå av finnes det ikke flere demovideoer. Læreren skal gå gjennom forandringene i notesystemet og spillemåten sammen med eleven.
- Denne veiledningen kan åpnes og lukkes med -knappen oppe i menyen på høyre side. I tillegg kan veiledningen lukkes ved å trykke på «X»-en.
- Arket som vises på fremste nivå av skjermen (veiledning eller elevstemme) kan skrives ut ved å trykke på -knappen (skriver).

Forberedende informasjon

- Stykket foreligger i bare én visningsmåte.
- Begge hender har en fastsatt spilleposisjon og trenger ikke å flytte seg.

Forandringer i notesystemet og spillemåten i forhold til det foregående stykket

- Frem til dette stykket har eleven kun spilt enstemte melodilinj. Melodilinjenes toner ble fordelt på begge hender (unntatt "Heia!"-stykket, men da var kun rytmen notert og ikke konkrete tonehøyder). Nå skal eleven spille med begge hender **samtidig**.
- Melodilinjene til høyre og venstre hånd har **speilvendt** forløp.
- Det illustrerte klaviaturet viser nå to tvillinggrupper og to trillinggrupper.
- Notesystemet viser nå tre linjer for hver hånd. Linjene antyder de tre nederste notelinjene til g-nøkkelen og de tre øverste notelinjene til f-nøkkelen. Det finnes fortsatt en stiplet linje som nå er på midten av arket og som antyder posisjonen til den enstrøkene C-en selv om den ikke enda forekommer i dette stykket.

Fremgangsmåte på timen og didaktisk informasjon

- Notearket til det aktuelle stykket settes opp **med kortsiden ned** slik at det illustrerte klaviaturet vises øverst på arket. Leseretningen er ovenfra og ned. Hvis eleven klarer å spille stykket kan man snu notearket slik at den står på langsiden og det leses fra venstre til høyre. Men dette anbefales kun for elever som uansett har det lett med lesingen.
- Først burde læreren sammen med eleven undersøke de grafiske forskjellene i notasjonen mellom det aktuelle stykket og Trilling- og tvillingsangen. Det bør gjøres ved å sette opp begge stykkene rett ved siden av hverandre.
- Det er en stor utfordring å lese to melodilinj samtidig for første gang. Eleven skal derfor først spille en eller to ganger stemmen til høyre hånden og så en eller to ganger stemmen til venstre hånden (venstrehendte i omvendt rekkefølge).
- Når eleven begynner å spille stykket med begge hender skal læreren peke på de aktuelle notene. Det må gjerne gjøres **ved hjelp av to blyanter** slik at eleven kan følge med på begge melodilinjene samtidig. På den måten er det enklere for eleven å gjenopprette leseflyten hvis han har mistet orienteringen på notearket fordi han f.eks. har sett ned på tangentene.
- Det er veldig nyttig for eleven hvis han gjøres oppmerksom på at melodilinjene til høyre- og venstre hånden forløper helt **speilvendt** til hverandre (Derfor er titelen "Speilet").
- Stykket er uten sangtekst. Det burde derfor innføres rytme-ord som erstatning.
Eksempler:
 - 1.) "gå" (fjerdedelsnote), "hvile" (halvnote) og "hvile lenge" (helnote*)
 - 2.) "fort" (fjerdedelsnote), "sakte/langsom" (halvnote) og "kjempe sakte/langsom" (helnote*).

*) Helnoteverdiene finnes ikke i stykket men nevnes her uansett.
- Rytmetelling med tall anbefales ikke fordi elevene blander gjerne rytmetall og fingersettingstall.
- Beskjeder som hjelper eleven med å koordinere høyre og venstre hånden:
 - "[Nå beveger melodiene seg] innover." <--> "[Nå beveger melodiene seg] utover."
 - "[Nå kommer] de innerste / ytterste / midterste tangentene [i begge hender]."